

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 9: Ad Valgium

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A *sæpe minati sint, se tibi seruire desituros, à tuis ædibus, ac foribus descendere queunt.*

SÆPE MINATI] vtille apud Terent. *exclusit: reuocat: redeam? non, si me obsecret.*

SVIS IUVENCIS] suis filiis adolescentulis, *MISERÆQVE NVPER, &c.]* nouæ nuptæ te quoque metuunt, ne tua venustas, & oris pulchritudo, & flagrantia oculorum suos maritos efficiat in se tardiores, aut etiam abs se alienet. *aura* hoc loco, ducta translatione à ventis, qui nauem quò lubet, impellunt, oris nitorem, venustatem, elegantiam significat. *Virg. ad auri splendorem transtulit Æneid. sexto. Discolor vnde auri per ramos aura refluxit.* propriè dixit *Lucr. lib. 2. cum primis querere par est. Quo ad licet ac possis, reperire inolentis oliui Naturam, nullam quæ mittat naribus auram.*

AD VALGIUM.

Ode 9.

B *Vt mortuum puerum aliquando flere desinat.*

NON semper imbres nubibus hispidos
Manant in agros, aut mare Caspiū
Vexant inæquales procellæ
Vsque: nec Armeniis in oris,
Amice Valgi, stat glacies iners
Menseis per omneis, aut Aquilonibus
Querceta Gargani laborant,
Et foliis viduantur orni.

*Tu semper vrges flebilibus modis
Mysten ademtum: nec tibi vespere
Surgente decedunt amores,
Nec rapidum fugiente solem.*

C *At non ter æuo functus amabilem
Plorauit omneis Antiochum senex
Annos: nec impubem parentes
Troilon, aut Phrygiæ sorores
Fleuere sumper. desine mollium
Tandem querelarum: & potius noua
Cantemus Augusti tropæa
Cæsaris, & rigidum Niphaten,
Medumque flumen gentibus additum
Victis, minores voluere vortices:
Intrâque præscriptum Gelonos
Exiguus equitare campis.*

HISPIDOS] horridos, deformes propter hiemem.

MARE CASPIVM] quod est in Scythia.

INÆQVALES PROCELLÆ.] quæ mare (quod sua sponte tranquillum, atque æquale est, vnde æquor appellatur) inæquale reddunt. Nam mare nulla ventorum vi agitatum, nullis procellis concitatum, æquale est: tempestate autem coorta, & procellis excitatis, tum fit inæquale. *M. Tull. de nat. deorum lib. 3. hæc quattuor coniungit, imbreis, nimbos, procellas, turbines. sic & Philippica 5. hæc causa, cur lex tam præclara, maximo imbri, tempestate, ventis, procellis, turbineibus, inter fulmina, & tonitrua ferretur.*

GLACIES INERS.] quæ & fluuios, & agros, inerteis quodammodo efficit, illos ad nauigationem ineptos: hos sterileis & incultos. aliter terrâ inertem nominat *Od. 4. lib. 3.*

QUERCETA GARGANI] Garganus mons Apuliæ, seu Iapygiæ. Idem epist. ad August. *Garganum mugire putes nemus, aut mare Tuscum.* *Virg. lib. 11. Æneid. Ille urbem Argyripam patriæ cognomine gentis Victor Gargani codebat Iapygis agris.*

VIDVANTVR] spoliantur. vide annot. ad illum locum *viduus pharetra, Od. 10. lib. 1.*

ORNI] sup. *Od. 9. lib. 1. Nec veteres agitantur orni.*

VRGES FLEBILIB. MOD.] insequeris carminibus ad flendum accommodatis, leu potius ad flendum prouocantibus. sic *M. Tull. Tuscul. quæst. 1. Hæc cum pressis & flebilibus modis, qui totis theatris maestitiam inferant, concinnuntur, &c.* aliter sup. *Od. 24. lib. 1. Multis ille bonis flebilis occidit.* valet enim illo loco, de flendus, depleendus, vt diximus. dicimus autem Latine, vrgeri opus, vrgeri forum pro eo, quod est, assidue in opere, & in foro versari: sic dictum hoc loco ab Horatio *vrges flebilibus modis Mysten*, puerum tibi ereptum, pro eo, quod est, *Mysten* mortuum assidue deploras, ac desles. in cod. Donati scriptum est *vrques*, vt sæpe alibi.

NEC TIBI VESP. SVRG. DECED. AM. NEC RAP. FVG.] id est, nec vesperi, nec mane. sic *Virg. lib. 4. Georg. Te dulcis coniux, te solo in littore secum, Te veniente die, te decedente canebat.* sic *Cinna, Te Matutinus flentem conspexit Eous, Et flentem vidit paullo post Hesperus idem:* ex *Seruius*. quos versus mihi indicauit *Passeratius*. *Stella Venetis* εωσφορος, seu φωσφορος à Græcis, lucifer à Latinis appellatur, cum solem antegreditur orientem: eadem εσπερος, id est, vesperus dicitur, cum solem occidentem subsequitur, quam *ισόδρομον ήλιω, ταχέι*, ait esse *Plato* in *Timæo*, id est, cursum conficere Solis celeritati parem: idemque de *Mercurio*: sed eos vim quandam adeptos esse *Soli* contrariam: ex quo fieri, vt hi tres, *Lucifer*, *Sol*, *Mercurius* sua conuersione alij alios superent, vicissimque superentur.

AT NON TER ÆVO FVNCT.] Neitorem significat: de quo sic *M. Tull. in Catone maiore: Videtisne, vt apud Hom. sæpissime Nestor de virtutibus suis prædicet? tertiam enim iam ætatem hominum vivebat, &c.* quæ sunt ex *Homero* sumpta *ινείδ. α. τὰ δ' ἡδὲ δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων Εφθιάδ', οἱ οἱ τρεῖς δὲν ἄμα τρέφειν, ἢ δ' ἐγένοντο ἐν Πύλῳ ἠγάθει, μετὰ δὲ τρεῖς παῖ-*

A *πριπίτσιον ἀνασσειν.* Sciendum est autem, ætatis appellatione annos triginta intelligi, vt hoc dicam ἐν παρόδῳ: quod declarat locus apud Plutarch, in Catone maiore, vbi tradit, illum sex, & octoginta annos natum in iudicium adductum fuisse, atque hanc nominis delationem propemodum fuisse quinquagesimam: quatuor autem annis post, nempe annos nonaginta natum, Ser. Galbam, accusasse, ex quo dici posse Catonem, vt Nestorem, ad treis hominum ætates & vita, & rebus gestis peruenisse. Verba Plutarchi sunt hæc: Σερρίων Γάλβα κατηγόρησεν ἐννεήκοντα χρονῶς ἔτι. Κινδυνεύει γὰρ, ὡς ὁ Νέστωρ, ἐς πενήκοντα τῶν βίων καὶ ταῖς πράξεσι κατελθεῖν. cū Plut. cōgruit Tit. Liu. lib. 39. annaliū his verbis: *Qui* (Catonem describit) *seximum & octogesimum annum agens causam dixerit, ipse pro se orauerit, scripseritque: nonagesimo anno Ser. Galbam ad populi iudicium adduxerit.* Quod item ex Dionys. Halic. probari potest. Herodotus autem in Euterpe, ætatem treis & triginta annos vult continere, his verbis: Καὶ οἱ πενήκοντα, μὲν ἀνδρῶν γενεὰ δυνάταται μύρια ἑπτα. γενεὰ γὰρ τρεῖς ἀνδρῶν ἑκατὸν ἑπταβῆ. id est, atqui trecenta hominum ætates, annorum decem milia valent. nam tres ætates hominum, centum anni sunt.

A M ABILEM] ἀγαπητὸν, πηλὺ γένον, vel natu minimum, vel in extrema senectute natum, & ita carissimum: vel dic vnicum, ceteris extinctis, ac de medio sublatis.

ANTILOCHUM] Homer. in Iliade, mortem Antilochi non narrat, quemadmodum neque Achillis. tantummodo ὁδύσσο. γ. Nestor Telemacho de patre Vlyssæ percunctanti, filium suum Antilochum inter eos, qui ad Troiam occubuerint, numerat his verbis, Ἐνθά μὲν Αἴας κείτα Ἀρήος, ἐνθά δ' Ἀχιλλεύς, Ἐνθά δ' ἔμῳ φίλῳ νιὸς ἄμα κρατερὸς, καὶ ἀμύμων Ἀντίλοχος. & ὁδύσσο. δ. à Memnone interfectum esse ait. Τὸν ῥ' ἦός ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαῶς νιός. Iam verò Pindarus Πυθ. εἰδ. 5. scribit, Antilochum, dum patrem seruare cupit, Memnonisque vim, atque impetum sustinet, ab eo cæsum esse, de pietate in parentis loquens: ἐγένετο καὶ πατρὸς Ἀντίλοχος βιατὰς, νόημα τῶτο φέρον, ὅς ὑπὲρ φθίτο πατρὸς ἑναρῖμβροτον ἀμμείνας ἐράπαρχον Διθόπων Μένμονα. Νεστώρον γὰρ ἴππος ἄρμ' ἐπέδα Πάριος ἐκ βελέων δαίχθεις. ὁ δ' ἔφεπε κράταμον ἔγχρος. Μεσσανίς δὲ γέροντος δοναδείσα φιλῶ βίασσε πᾶσι δαόν. Χαμαιπετὲς δ' ἄρ' ἔπος ἐκ ἀπέριπεν αὐτῶ. Μένων δ' ὁ θεῖός ἀνὴρ παρῖατο μὲν θανάτου κομίδαν πατρὸς, & c. id est, Fuit & antea Antilochus violentus ac fortis, hac mente præditus, qui pro patre mortem oppetiuit, cū virorum interfectorem ac spoliatorem sustinisset ducem Æthiopum Memnonem. Nestoris enim currum equus impediēbat ac morabatur, Paridis telis vulneratus. Ille autem hastam validam gestabat. Senex porò Messenius conturbatus, filium euocauit. Vocem autem inanem non misit, neque sermonem inutilem habuit: sed manens ille, plane diuinus vir, salutem patris à se recuperatam morte sua redemit.

C *NEC IMPVB. PAREN. TROÏLON.]* Troilus Priami filius, de quo Virg. Æn. 1. *Infelix puer, atque impar congressus Achilli.* & M. Tullius Tusculan. 1. *Quamquam non male ait Callima-*

chus, multo sapius lacrymasse Priamū, quam Troilū. D

DESINE MOLLIVM, &c.] omitte querelas muliebris, virumque minimè decentis. Græcorum more autem locutus est, vt solet. illi enim cum verbo λήσθ, quod valet, desinere ac finem facere, patrium casum iungunt. Eurip. in Hippoly. Λήγε μὲν κακῶν φρενῶν. Idē Phœniss. Εξελθ', ἀκούσον Οἰδίπυ κλεινὴ δάμαρ Λήξασ' ὁ δυρμῶρ πενήμιον τε δακρύων, Theoc. εἰδ. α. Λήγετε βωκαλικᾶς, Μῶσαι ἴτε, λήγετ' αἰοιδᾶς. Hesiod. ἔργ. καὶ ἡμ. φύλλα δ' ἔραξε χεῖρ, πόρθοιό τε λήγει Υλη. Homer. ἰλιάδ. α. Ἀλλ' ἄγε, λήγ' ἔριδος, μηδ' ἕϊφος ἔλκεο Χρῖ. id est, Verum age, fac finem contentionis, neque ense manu à vagina extrahe.

ET RIGID. NIPH. MEDVMQVE, &c.] hunc locum sic explico. & cantemus hæc, videlicet Niphaten Armenia, & Medum Mediæ fluuios, quasi victos cum Armeniis & Medis, acceptæque cladis sensu, ac dolore affectos, angustius, ac lenius fluere. Est autem Medus proprium fluuij nomen, non Araxes, aut Tigris, aut Euphrates, vt alij arbitrantur, intelligendus: idque ex Strabone cognoscere licet lib. 15. vbi commemorat, quos fluuios traiecerit Alexander Magnus, cū Persidē peragraret, ferròque vastaret. eius verba sunt hæc, πρὸς αὐτῆ δὲ Περσέπολι τὸν Ἀράξην δέβη. ἦν δὲ ἡ Περσέπολις ἔχουσα βασιλεία ἐκασπεῖν, καὶ μάλιστα τῆ πολυτελεία τῶν κειμένων. εἶ δ' ὁ Ἀράξης ἐκ τῶν Παρατάκων. συμβάλλει δ' ἐς αὐτὸν ὁ Μήδος ἐκ Μηδείας ὀρμηθεῖς, &c. id est, Ad ipsam autem Persopolim transit Araxem. Habebat porò Persopolis basilicas magnificas & præclaras, maximèque excellebat sumtu & pretio rerum in ea re conditarum. Fluit autem Araxes ex Paratatis. influit autem in eum Medus à Medea ortus. Neque verò est, quòd quisquam miretur, Horatium ita locutum esse *Medum flumen*, si Medus proprium fluuij nomen est. Nam sic eum reperimus duobus locis esse locutum, vno lib. 4. Od. 4. *Quid debeas ὁ Roma Neronibus, Testis Metaurum flumen:* altero in epist. ad Pis. *Aut flumen Rhenum, aut pluuius describitur arcus.* licet & addere tertium, qui est supra Od. 6. huius lib. *Dulce pellitis ouibus Galesum Flumen.* sic enim scriptum est in quibusdam libris calamo exaratis. Atqui Metaurus Rhemus, Galesus, propria sunt fluuiorum nomina.

VOLVERE] κυλίνδειν, sic enim Homerus ἰλ. λ. τὸ δὲ κύμα κυλίνδεται.

INTRAQVE PRÆSCR. GEL. &c.] & cætemus hoc, nempe Gelonos intra fineis angustiores, & à victoribus præscriptos equitare. sunt autem Geloni Scythiæ Europææ populi.

AD LICINIVM. Ode 10.

Retinendam esse mediocritatem, & animi in vtraque fortuna, æquabilitatem.

1 Rectius